

Konferencja „Jak zmniejszyć wykluczenie finansowe w Polsce?”

Warszawa, 13 grudnia 2010 r.

Narodowy Bank Polski

NBP

Narodowy Bank Polski

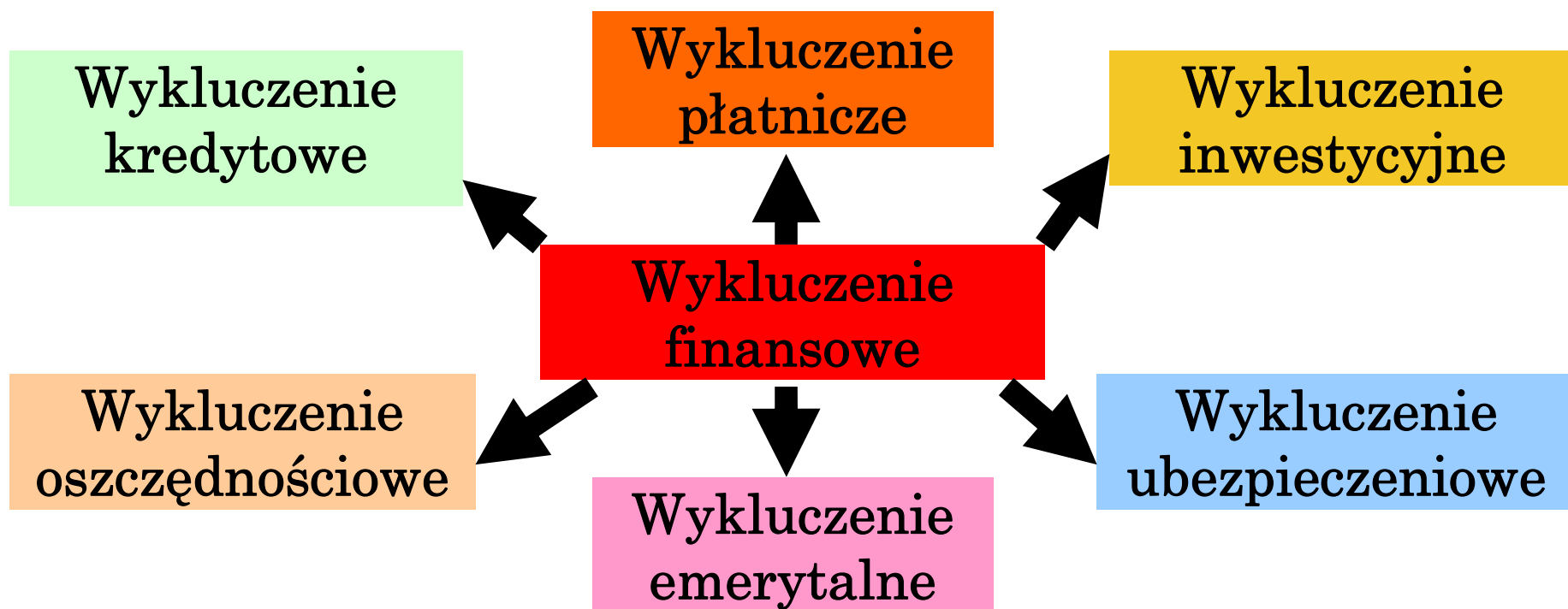
Wykluczenie płatnicze w Polsce i innych krajach Unii Europejskiej

Tomasz Koźliński

Departament Systemu Płatniczego, Narodowy Bank Polski



Wykluczenie finansowe to sytuacja, w której osoby fizyczne nie mają dostępu lub mają utrudnione korzystanie z podstawowych produktów i usług finansowych.



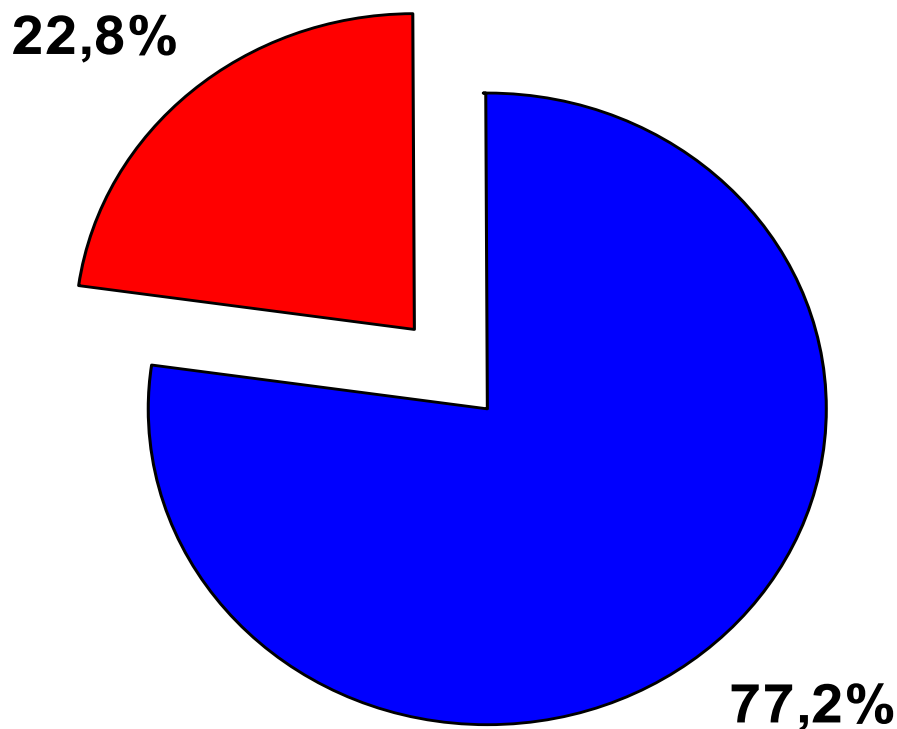
Co to jest wykluczenie płatnicze?

Brak dostępu lub utrudnione korzystanie z:

1. rachunku oszczędnościowo – rozliczeniowego,
2. bankowości elektronicznej (internetowej) i bezgotówkowych instrumentów płatniczych (kart płatniczych, poleceń przelewu, poleceń zapłaty oraz innych nowoczesnych form bezgotówkowej zapłaty za rachunki).



Dostęp do konta osobistego, rachunku bieżącego lub rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego (ROR) w banku lub SKOK

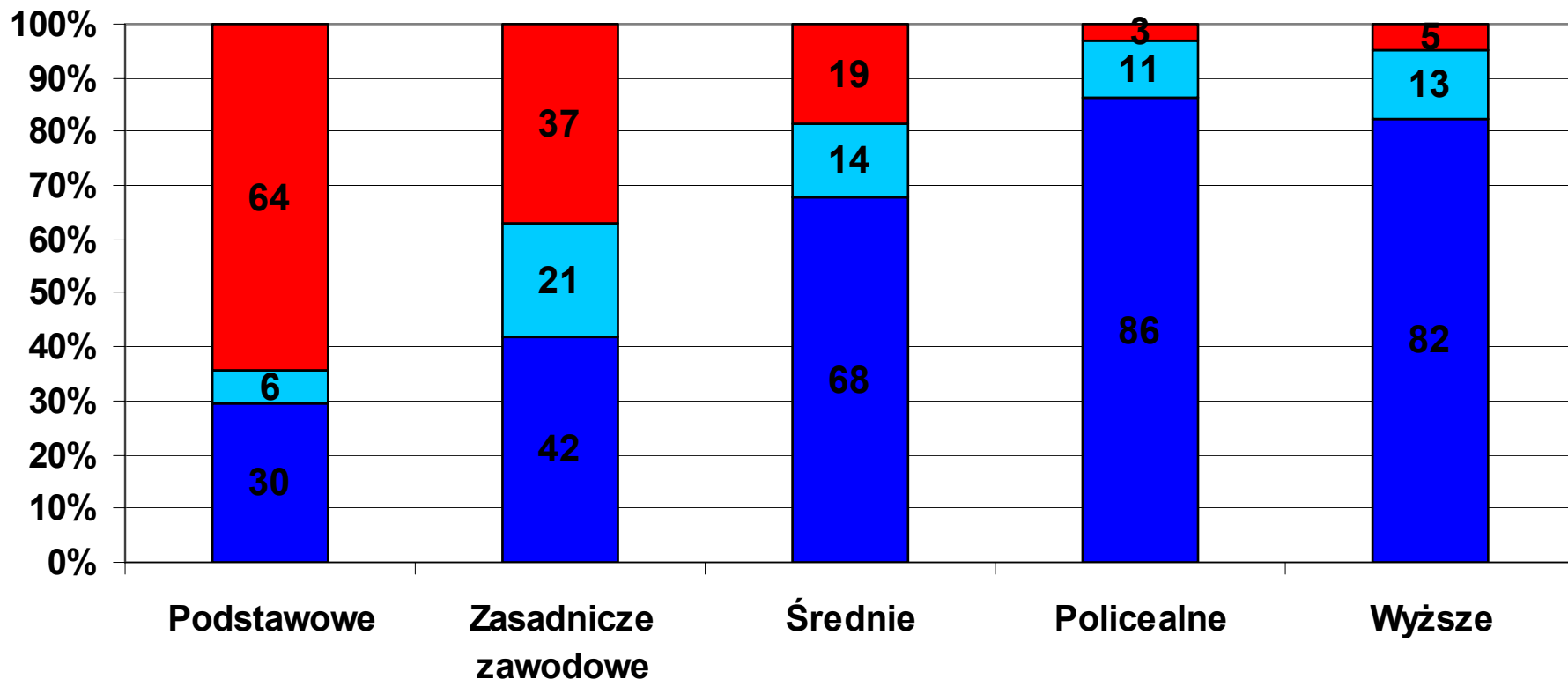


■ Posiada własne lub wspólne konto (ROR) ■ Nie posiada konta osobistego (ROR)

Źródło: badanie własne. N=1000, 2009 r.



Dostęp do konta osobistego w zależności od wykształcenia

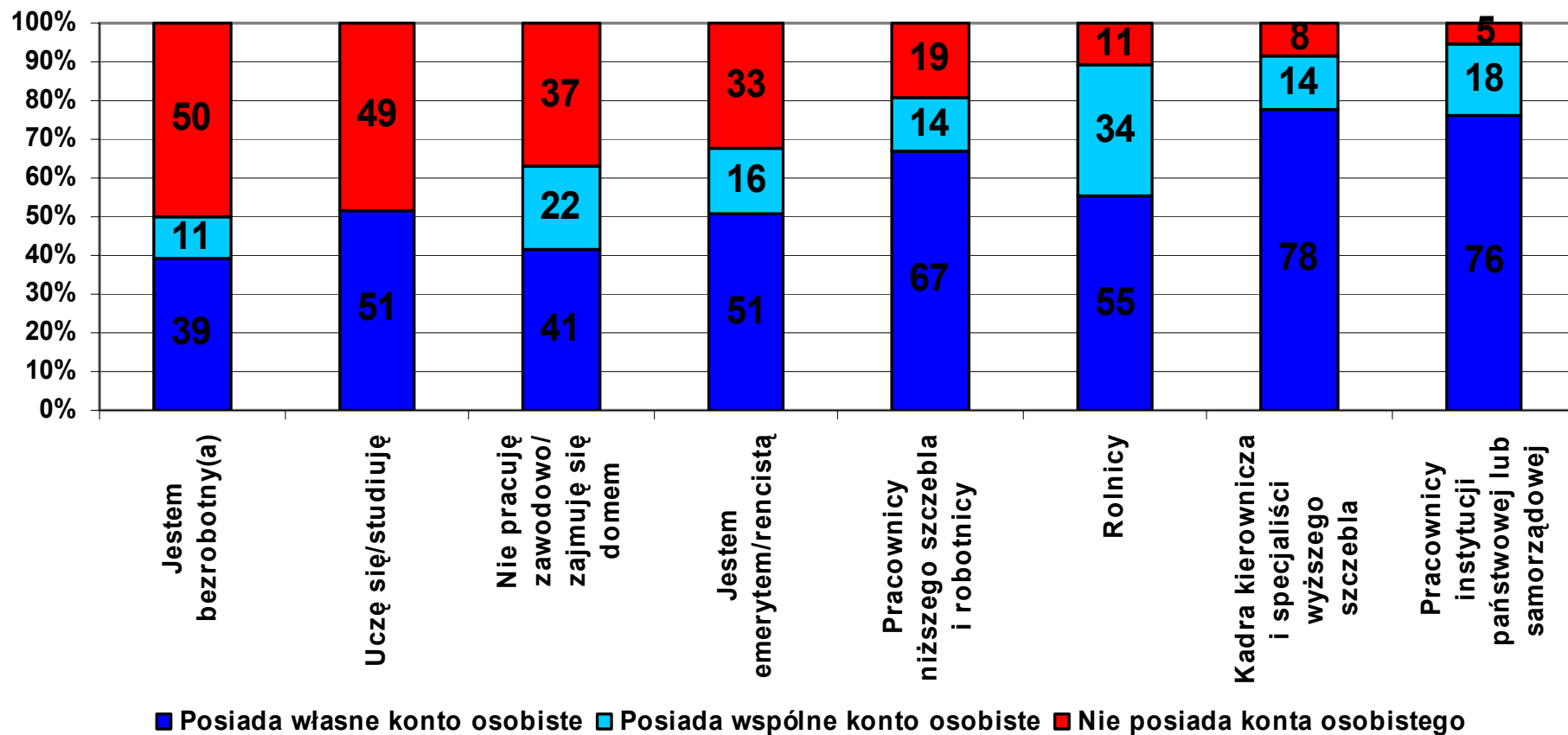


■ Konto indywidualne ■ Konto wspólne ■ Nie posiada konta osobistego

Źródło: badanie własne. N=1000, 2009 r.



Dostęp do konta osobistego w zależności od sytuacji społeczno-zawodowej



Źródło: badanie własne. N=1000, 2009 r.



Dostęp do własnego lub
wspólnego konta osobistego

Brak dostępu do własnego lub
wspólnego konta osobistego

87% 30-44 lata

wiek

34% 60 i więcej lat

95% wyższe

wykształcenie

64% podstawowe

90% powyżej 5000 zł

dochód

37% do 1600 zł

83% miasto > 500
tys. mieszkańców

miejsce
zamieszkania

28% wieś

95% urzędnicy

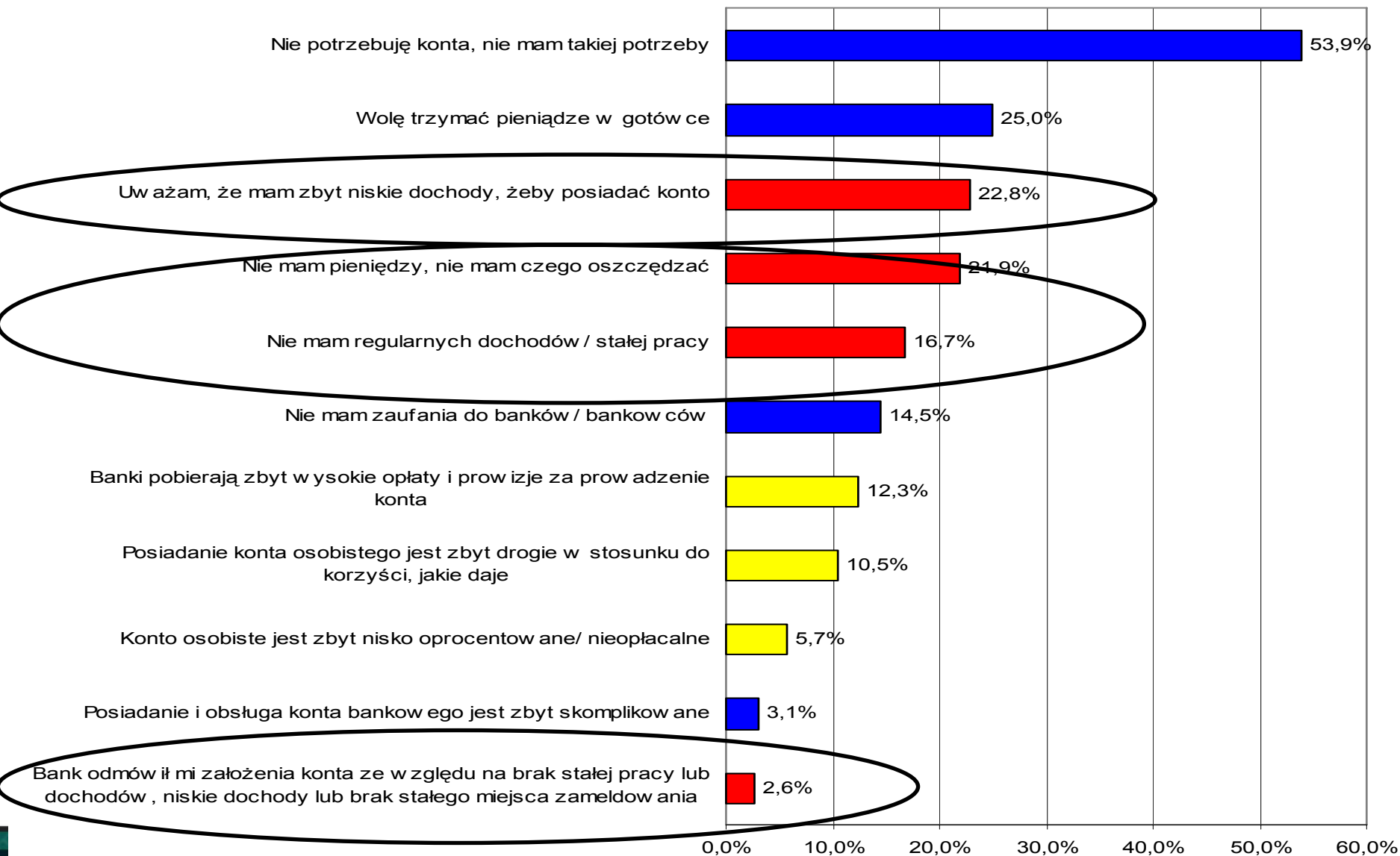
sytuacja społeczno-
zawodowa

50% bezrobotni

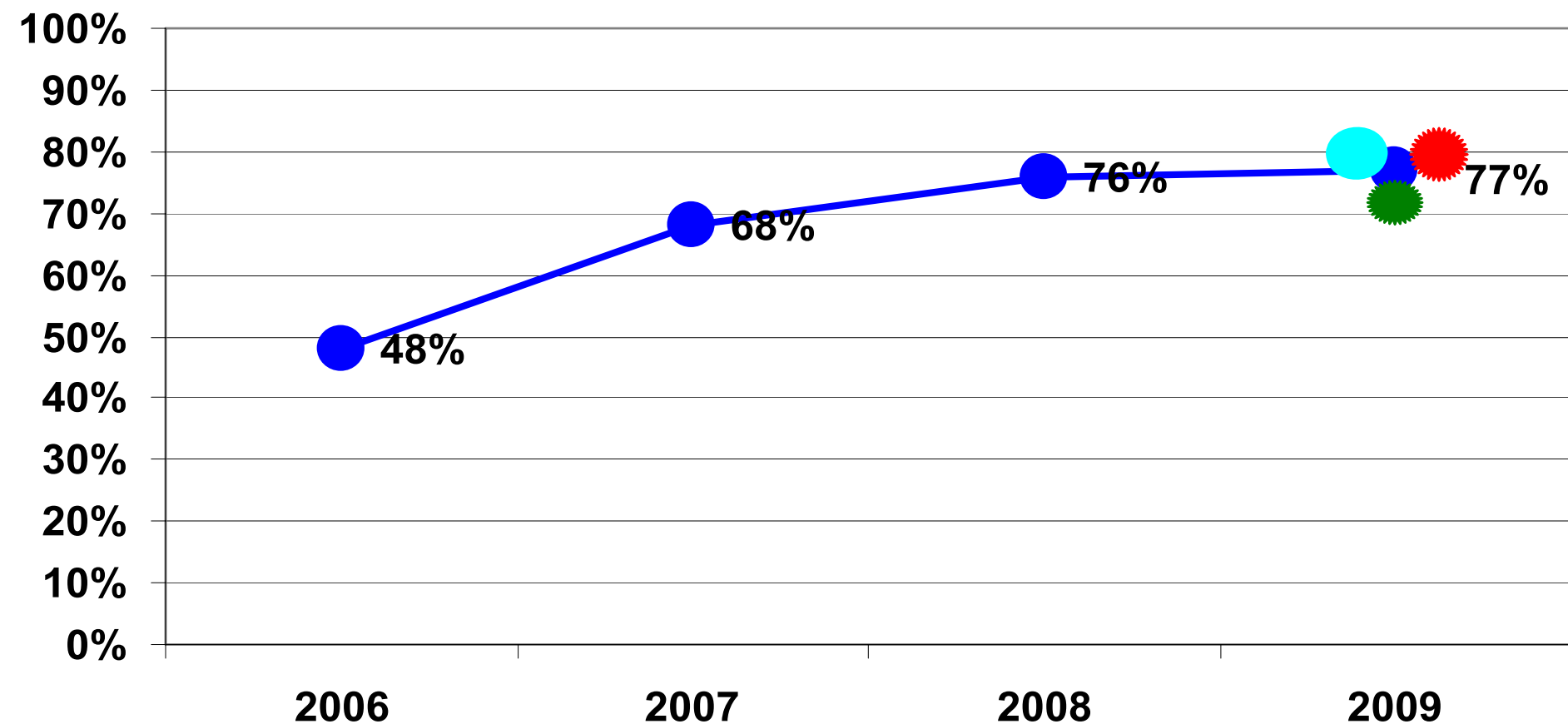
Źródło: badanie własne. N=1000, 2009 r.



Przyczyny nieposiadania konta osobistego (wielokrotny wybór)



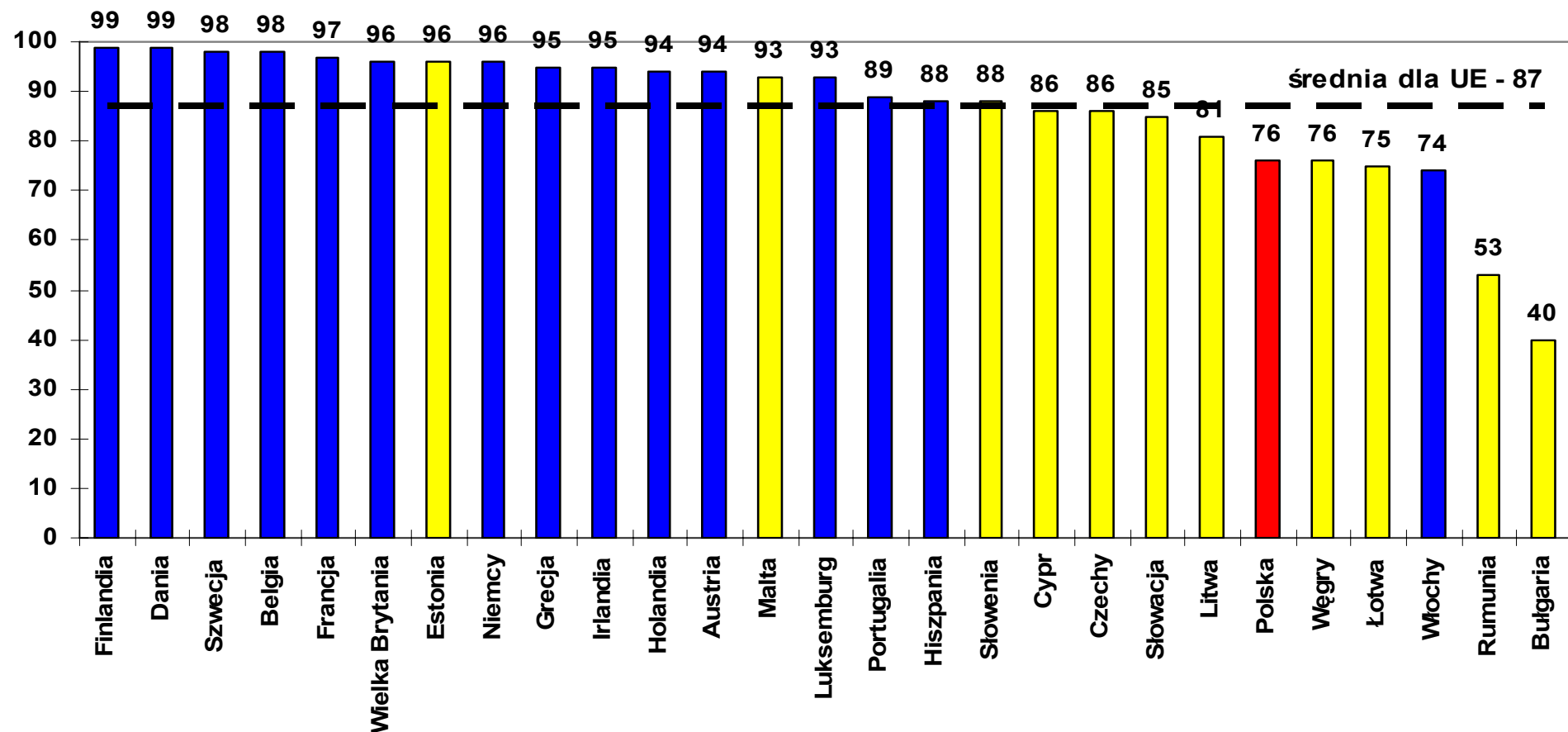
Ubankowienie w latach 2006-2009 w Polsce-badania empiryczne



Źródło: opracowanie własne na podstawie: 2006 - NBP (48%); 2007 - Prof. P. Błędowski, Prof. M. Iwanicz-Drozdowska (68%); 2008 - The Gallup Organization dla Komisji Europejskiej, Eurobarometer (76%); 2009 - NBP (77%), Prof. D. Maison dla NBP (78%), ARC Rynek i Opinia dla UOKiK (72%), ARC Rynek i Opinia dla KIR (80%).



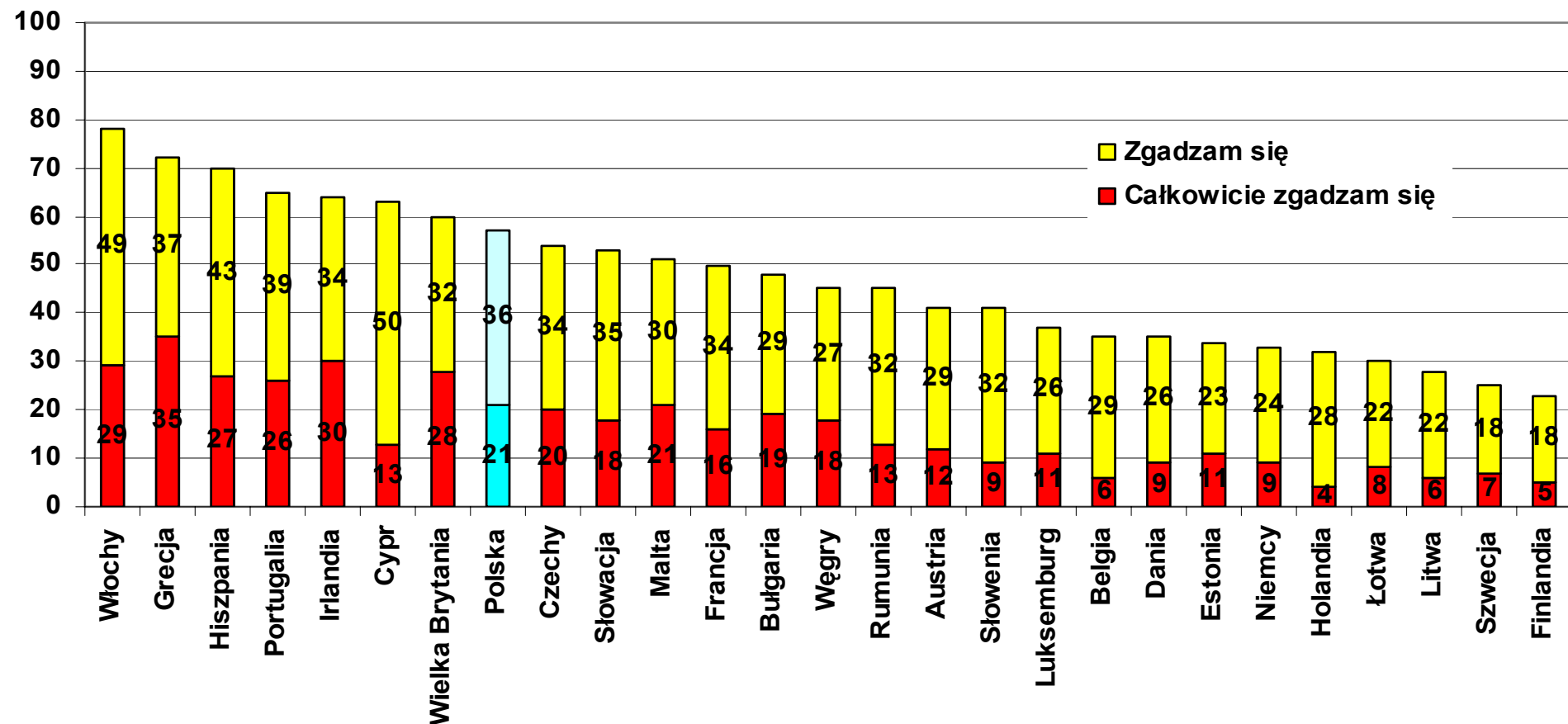
Ubankowienie w Polsce i innych krajach UE



Źródło: *Consumers' views on switching service providers. Analytical Report*, Flash Eurobarometer 243 - The Gallup Organization, European Commission January 2009. N=25607, Polska n=1002, wiek => 21 lat.



Opinia o skomplikowaniu działania konta osobistego

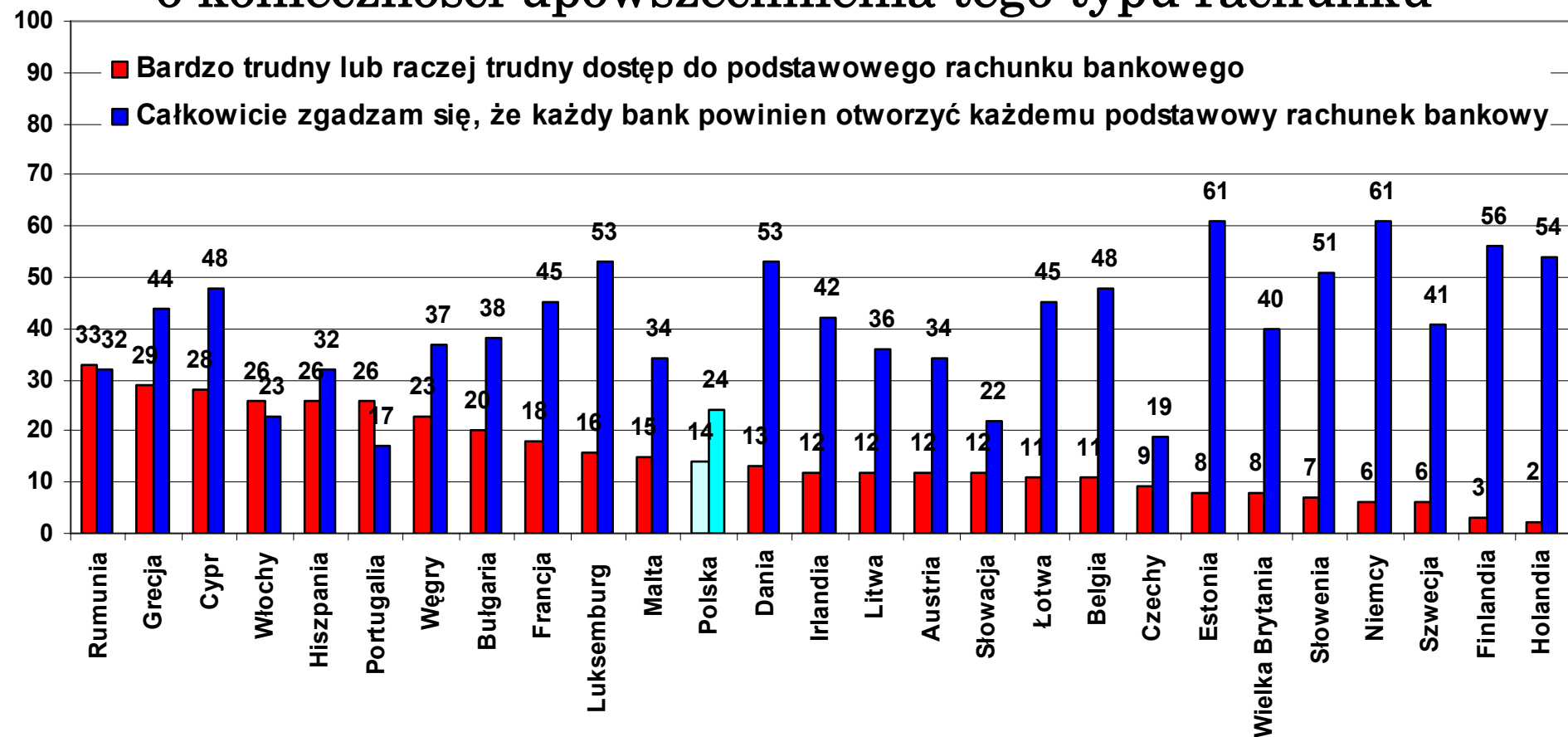


Respondenci wskazywali na trudne do zrozumienia i nieprzejrzyste działanie konta osobistego, na przykład zasad pobierania prowizji i opłat oraz naliczania odsetek.

Źródło: *Consumers' views on switching service providers. Analytical Report*, Flash Eurobarometer 243 - The Gallup Organization, European Commission January 2009. N=25607.



Dostęp do podstawowego rachunku bankowego oraz opinia o konieczności upowszechnienia tego typu rachunku

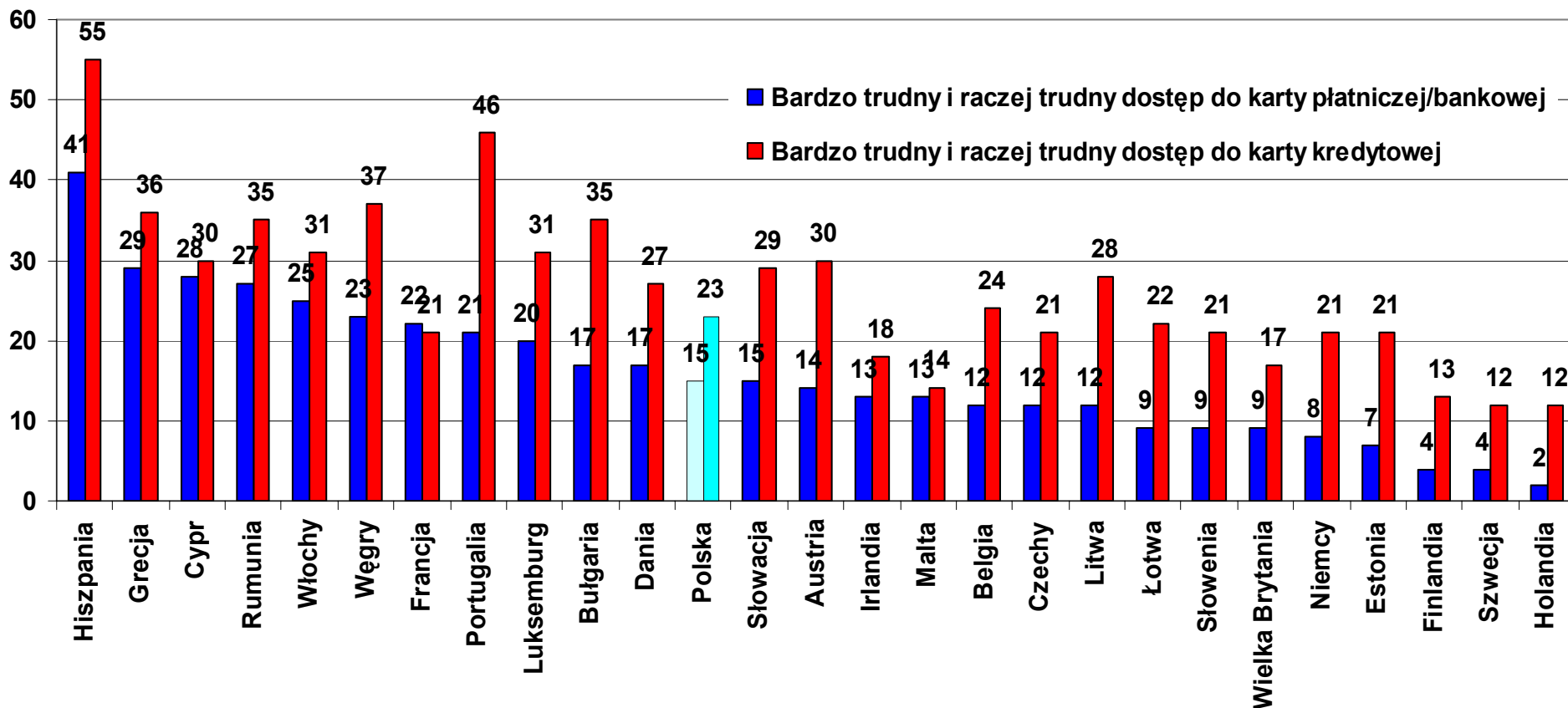


Pytanie: *Proszę powiedzieć, czy jest dla Ciebie trudnym lub nie uzyskanie dostępu do: - podstawowego rachunku bankowego? (Odpowiedzi bardzo trudno i dość trudno) Czy każdy bank powinien otworzyć każdej osobie podstawowy rachunek bankowy? (Odpowiedzi całkowicie zgadzam się)*

Źródło: opracowanie własne na podstawie: *Poverty and Social Exclusion Report*, TNS Opinion & Social na zlecenie Directorate General Employment, Directorate General Communication, Special Eurobarometer 321, European Commission, February 2010. N=26719.



Dostęp do karty płatniczej/ bankowej i karty kredytowej w krajach Unii Europejskiej

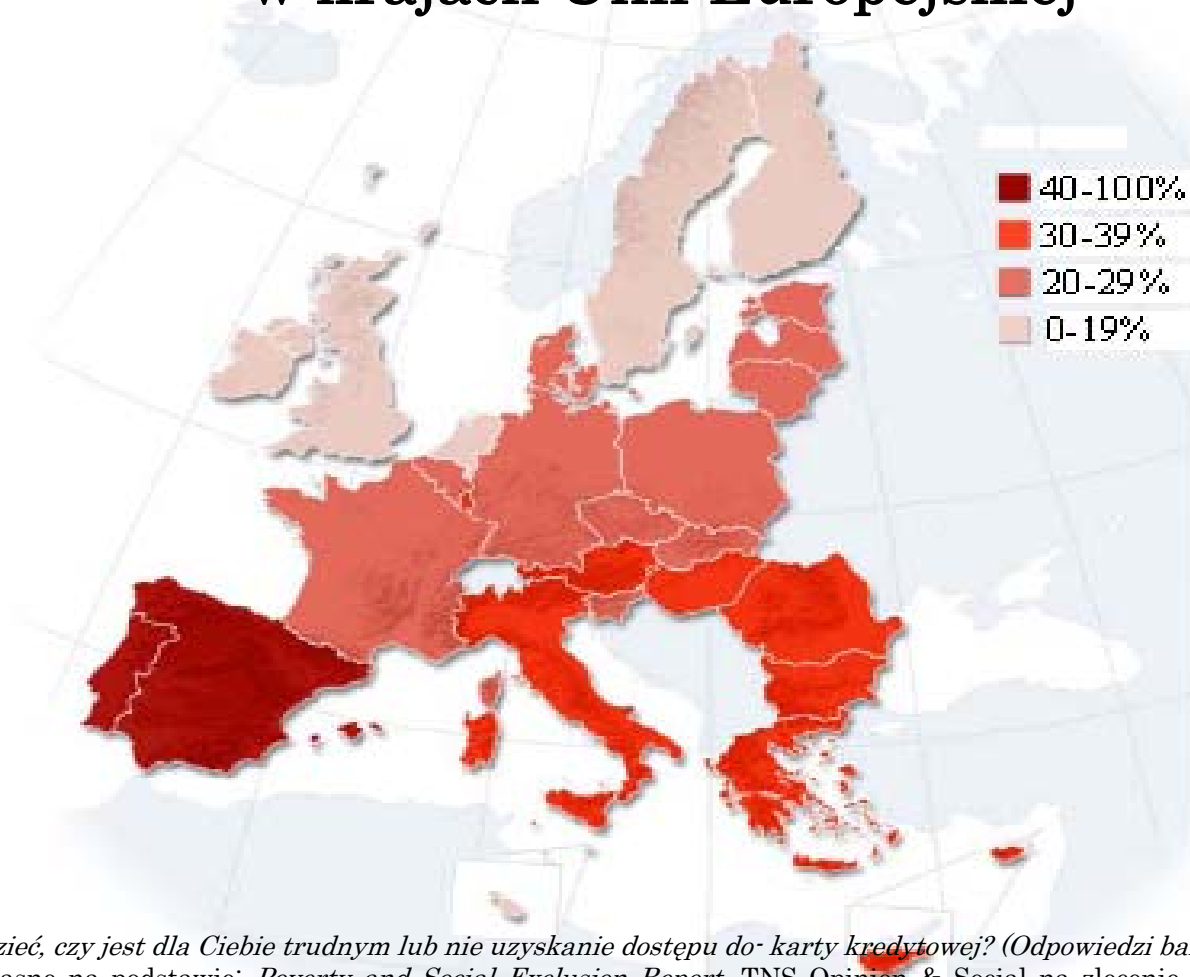


Pytanie: Proszę powiedzieć, czy jest dla Ciebie trudnym lub nie uzyskanie dostępu do: - karty płatniczej/ bankowej i - karty kredytowej? (Odpowiedzi bardzo trudno i dość trudno)

Źródło: opracowanie własne na podstawie: *Poverty and Social Exclusion Report*, TNS Opinion & Social na zlecenie Directorate General Employment, Directorate General Communication, Special Eurobarometer 321, European Commission February 2010. N=26719.



Ograniczenia w dostępie do kart kredytowych w krajach Unii Europejskiej

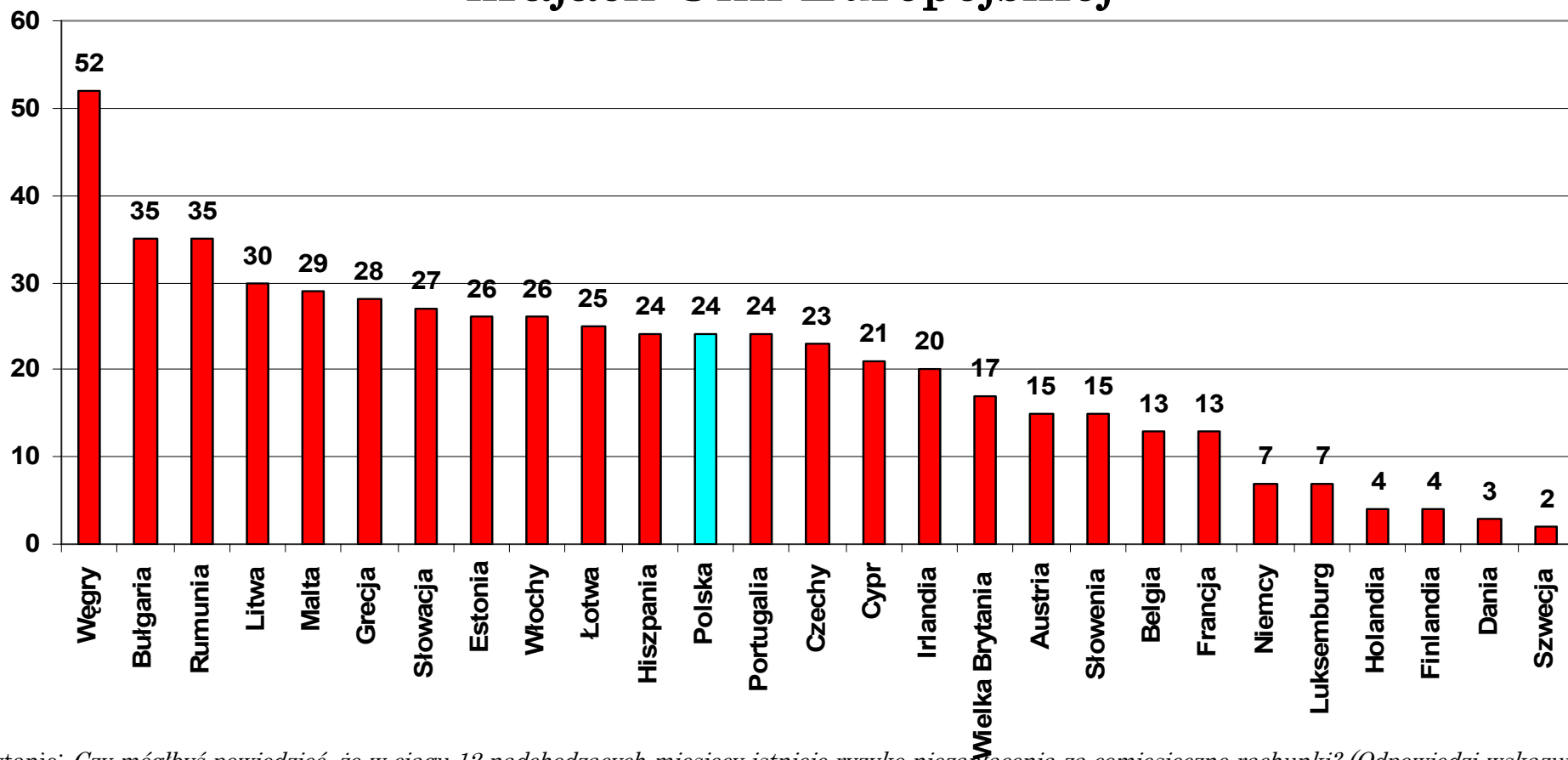


Pytanie: *Proszę powiedzieć, czy jest dla Ciebie trudnym lub nie uzyskanie dostępu do karty kredytowej? (Odpowiedzi bardzo trudno i dość trudno)*

Źródło: opracowanie własne na podstawie: *Poverty and Social Exclusion Report*, TNS Opinion & Social na zlecenie Directorate General Employment, Directorate General Communication, Special Eurobarometer 321, European Commission February 2010. N=26719.



Wpływ wykluczenia finansowego na opłacanie rachunków w krajach Unii Europejskiej

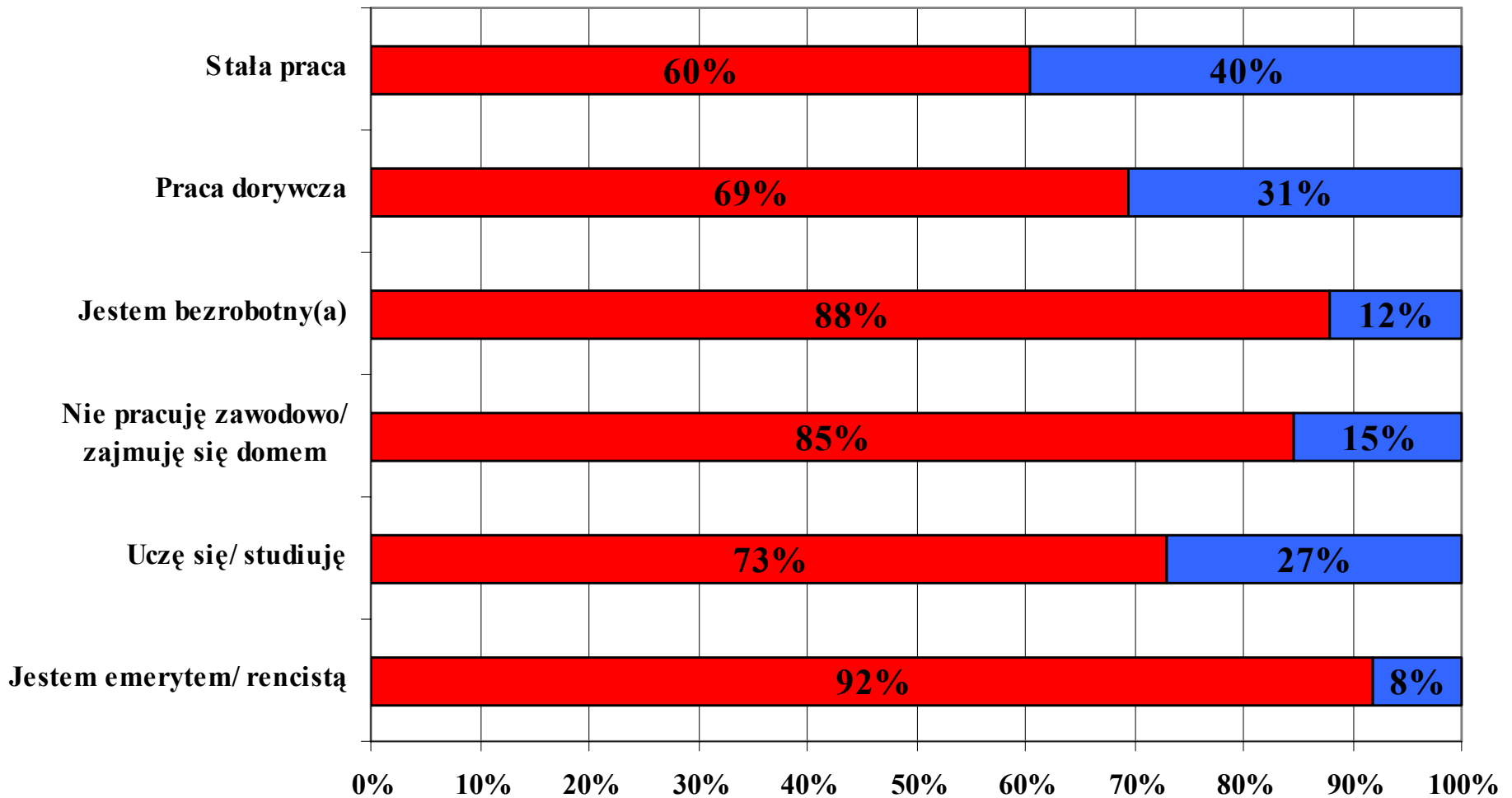


Pytanie: Czy mógłbyś powiedzieć, że w ciągu 12 nadchodzących miesięcy istnieje ryzyko niezapłacenia za comiesięczne rachunki? (Odpowiedzi wskazujące na wysoki poziom ryzyka i średnie ryzyko).

Źródło: opracowanie własne na podstawie: *Poverty and Social Exclusion Report*, TNS Opinion & Social na zlecenie Directorate General Employment, Directorate General Communication, Special Eurobarometer 321, European Commission February 2010. N=26719.



Sposoby płatności za energię elektryczną w zależności od sytuacji zawodowej

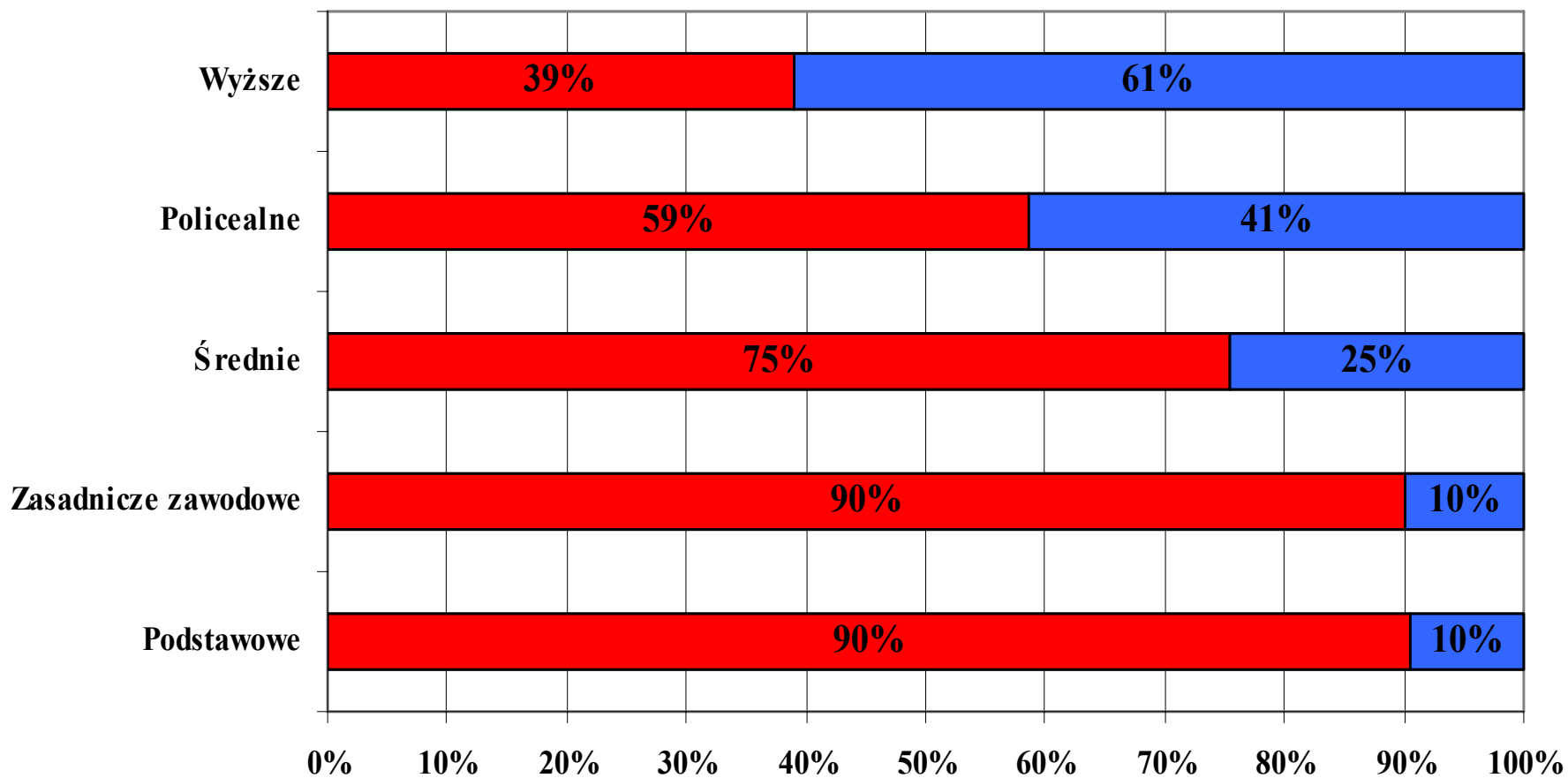


Źródło: badanie własne. N=1000, 2009 r.

■ Gotówkowo ■ Bezgotówkowo



Sposoby płatności za energię elektryczną w zależności od wykształcenia

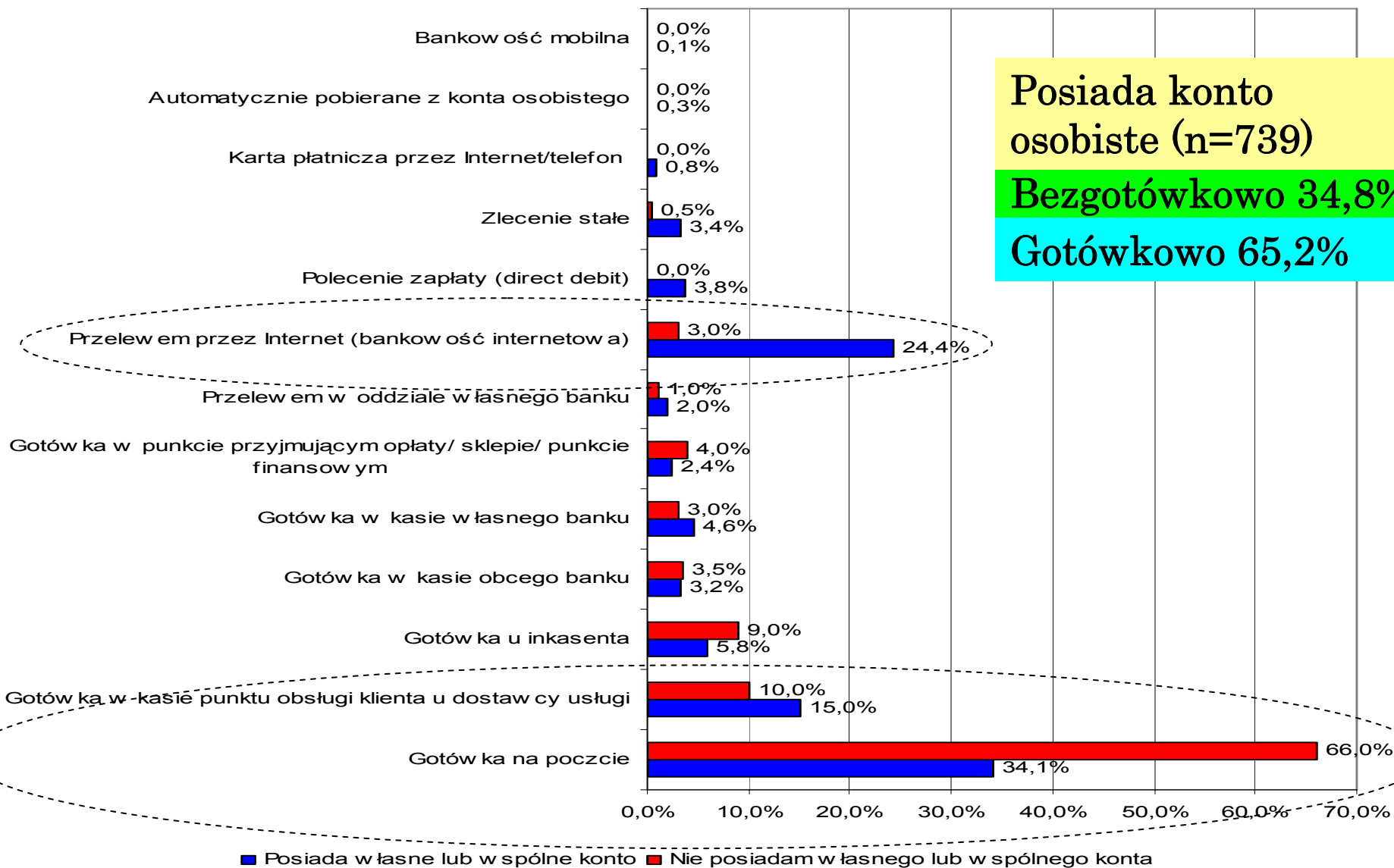


Źródło: badanie własne. N=1000, 2009 r.

■ Gotówkowo ■ Bezgotówkowo

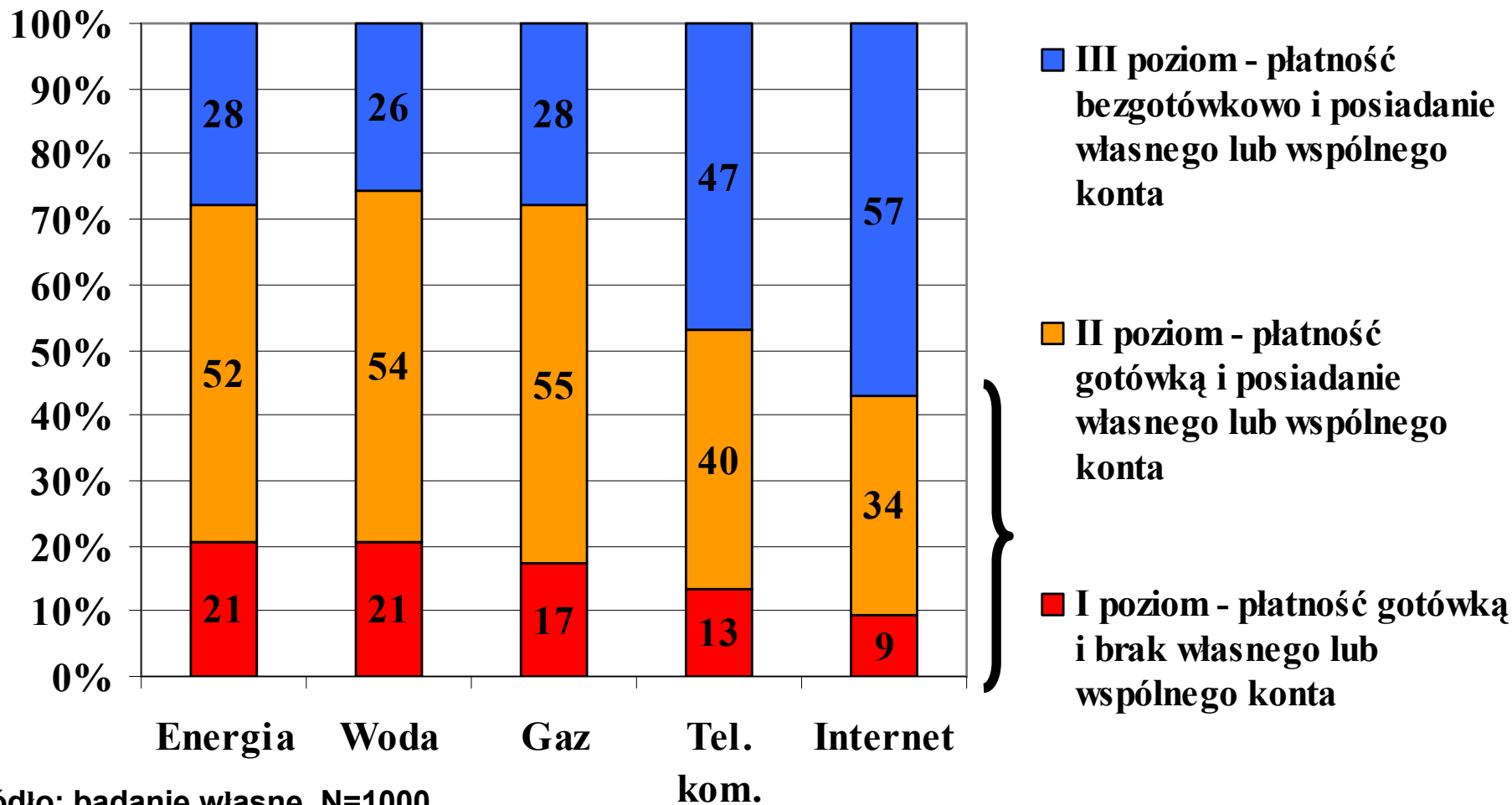


Sposoby zapłaty rachunków za energię elektryczną w zależności od posiadania lub nieposiadania konta osobistego w banku lub SKOK



Posiada konto osobiste (n=739)
 Bezgotówkowo 34,8%
 Gotówkowo 65,2%

Poziomy wykluczenia płatniczego w comiesięcznym opłacaniu rachunków



Wniosek ogólny

Pomimo ogromnego postępu w ostatniej dekadzie w dostępie i korzystaniu z rachunków bankowych, bankowości internetowej i bezgotówkowych instrumentów płatniczych, stale istnieje grupa osób, która nie ma dostępu do tych usług, nie może z nich korzystać lub sama rezygnuje z tych usług.

Wykluczenie płatnicze ma istotny wpływ na utrzymującą się popularność płatności gotówkowych.





....0...0..0.0001



Dziękuję bardzo za uwagę

Tomasz Koźliński

Departament Systemu Płatniczego
Narodowy Bank Polski



tomasz.kozlinski@nbp.pl

